

Sygn.akt III AUa 1097/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marek Szymanowski

Protokolant: Oliwer Bałon

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 stycznia 2022 r. w B.

sprawy z odwołania Z. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek apelacji odwołującego Z. P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 12 maja 2021 r. sygn. akt IV U 136/21

I. **oddala apelację;**

II. **odstępuje od obciążania Z. P. kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego za II instancję.**

Sygn. akt III AUa 1097/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 08.12.2020 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych w O. odmówił przyznania na rzecz odwołującego Z. P. emerytury pomostowej z uwagi na brak wymaganego 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych i brak wymaganego wieku.

Odwołujący Z. P. zaskarżył wyżej wymienioną decyzję w całości zarzucając jej sprzeczność dokonanych przez organ emerytalny ustaleń faktycznych ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym polegającą na nieuwzględnieniu okresu pracy świadczonej przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach tj. w okresach:

1. od 03.10.1978 r. do 26.04.1980 r., od 06.08.1982 r. do 30.06.1987 r., jako (ślusarz zmianowy wydział roszarni) tj. prace wymienione w załączniku (zarządzenia resortowego) stanowiącym wykaz prac w szczególnych warunkach, oraz co wydaje się najistotniejszym wskazane w świadectwie pracy jako wykonywane -w szczególnych warunkach",
2. od 04.06.1988 r. do 31.12.2008 r. jako palacz - konserwator rozdzielni i sieci elektrocieplnych oraz palacz kotłów przemysłowych zgodnie z wykazem A Dział II stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r., a sam fakt braku określenia przez pracodawcę charakteru wykonywanej pracy zgodnie z w/w wykazem nie może rodzić ujemnych konsekwencji prawnych dla odwołującego jako pracownika,

3. 01.01.2009 r. do 31.05.2013 r. jako palacz-konserwator, a podnoszony przez organ wydający skarżoną decyzję brak zgłoszenia przez pracodawcę w ZUS faktu zatrudnienia w warunkach szczególnych nie może skutkować dla odwołującego jako pracownika ujemnymi konsekwencjami prawnymi.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w ten sposób, aby przyznać ubezpieczonemu prawo do emerytury pomostowej, przy jednoczesnym zaliczeniu okresów wymienionych w niniejszym odwołaniu jako okresów świadczenia pracy w warunkach szczególnych.

Wyrokiem z dnia 12 maja 2021 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie oddalił odwołanie. Sąd Okręgowy ustalił, że zaskarżoną decyzją po rozpoznaniu wniosku z dnia 10.11.2020 r. odmówiono wnioskodawcy ur. (...) prawa do emerytury pomostowej na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 53) oraz ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018r poz.1924 ze zm.).

Tym samym Z. P. ur. (...) posiadający 25 lat ogólnego stażu pracy na dzień złożenia wniosku tj. 10.11.2020 r. i na dzień wydania decyzji (8.12.2020 r.) nie miał prawa do świadczenia emerytalnego - z powodu nie osiągnięcia wieku 60 lat.

Ponadto na dzień wydania decyzji ubezpieczony nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach w wysokości co najmniej 15 lat, a także po dniu 31.12.2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Okresy pracy świadczonej przez ubezpieczonego w okresach:

1. od 03.10.1978 r. do 26.04.1980 r., od 06.08.1982 r. do 30.06.1987 r., jako (ślusarz zmianowy wydział roszarni) tj. prace wymienione w załączniku (zarządzenia resortowego) stanowiącym wykaz prac w szczególnych warunkach, oraz wskazane w świadectwie pracy jako wykonywane - w szczególnych warunkach,

2. od 04.06.1988 r. do 31.12.2008 r. jako palacz - konserwator rozdzielni i sieci elektrocieplnych oraz palacz kotłów przemysłowych zgodnie z wykazem A Dział II stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r., a sam fakt braku określenia przez pracodawcę charakteru wykonywanej pracy zgodnie z w/w wykazem nie może rodzić ujemnych konsekwencji prawnych dla odwołującego jako pracownika,

3. 01.01.2009 r. do 31.05.2013 r. jako palacz-konserwator, co do którego organ podnosił brak zgłoszenia przez pracodawcę w ZUS faktu zatrudnienia w warunkach szczególnych

– nie są pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych.

Sąd Okręgowy badając, czy ubezpieczony posiada 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w pierwszej kolejności dostrzegł, że okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem w sprawie wieku emerytalnego mogą być ustalane innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (uchwała SN z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, uchwała SN z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi. Wymieniona reguła podlega modyfikacji o tyle, że jakkolwiek w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów, nie obowiązują ograniczenia dowodowe zawarte w przepisach rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. Nr 10, poz. 49 ze zm.), to jednak w rozporządzeniu tym przewidziana została pewna hierarchia dowodów, którą sąd winien kierować się przy rozpoznawaniu sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych. W pierwszej kolejności, przy ustalaniu okresów zatrudnienia, winny być uwzględniane dokumenty z przebiegu zatrudnienia - świadectwa pracy wystawione przez pracodawcę, umowy o pracę, angaże, legitymacje ubezpieczeniowe i inne dokumenty potwierdzające okresy ubezpieczenia. Dopiero, gdy dokumentacja pracownicza jest niepełna lub zawiera pewne rozbieżności dopuszczalne jest posiłkowanie się zeznaniami świadków, ale jako dowodem uzupełniającym, potwierdzającym przebieg zatrudnienia. Nie jest natomiast dopuszczalne oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadków, w sytuacji gdy

z dokumentów wynikają okoliczności przeciwnie (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r. III UZP 6/84, LEX nr 14625, z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84, LEX nr 14630 oraz z dnia 27 maja 1985 r. sygn. akt III UZP 5/85, LEX nr 14635, wyrok SA z w K. z dnia 3 kwietnia 2013 r., sygn. akt III AUa 1284/12 L. nr 734024 wyrok SA we W. z dnia 17 stycznia 2012 r., sygn. akt III AUa 1482/11).

Nadto w ocenie Sądu Okręgowego przepisy prawa materialnego określające rodzaje i warunki zaliczania okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze dla celów nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym mają charakter wyjątkowy i ściśle bezwzględnie obowiązujący, jednak w świetle stanowiska Sądu Najwyższego zawartego w wyroku z dnia 22 kwietnia 2009 r., II UK 333/08, nie powinny one być wykładane zawężająco lub restrykcyjnie w sposób wykluczający je jako podstawę nabycia prawa do emerytury z uwagi na okresy zatrudnienia w specjalnych warunkach pracy.

Ustawa o emeryturach pomostowych ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania świadczenia do osób urodzonych po dniu 31 stycznia 1948 r., które prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze rozpoczęły przed dniem 1 stycznia 1999 r. Celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionych rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach na wcześniejsze przejście na emeryturę powinny zostać zaspokojone (por. wyroki SN z 13.03.2012 r., II UK 164/11, 4.09.2012 r., I UK 164/12, uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 16.03.2010 r., K 17/09). Wskazany cel ustawy o emeryturach pomostowych realizują przepisy określające warunki nabycia prawa do przewidzianego w niej świadczenia, w tym art. 4 i art. 49.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015, poz. 965) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z unormowania tego wynika, że przy nabywaniu prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy uwzględnieniu podlegają przypadające przed dniem 1 stycznia 2009 r. okresy pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej, jednakże dotyczy to wyłącznie sytuacji spełnienia przez ubezpieczonego wszystkich pozostałych przesłanek określonych w art. 4, które muszą być spełnione łącznie.

Możliwość uzyskania emerytury pomostowej przez osoby niespełniające warunku z art. 4 pkt 6, przewiduje art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych.

Na jego podstawie odwołujący dochodził prawa do przedmiotowego świadczenia.

Według tegoż przepisu prawo do emerytury pomostowej przysługuje osobie, która:

1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

W ocenie Sądu Okręgowego analiza cyt. przepisu prowadzi do wniosku, że art. 49 w miejsce warunku z art. 4 pkt 6 wprowadza wymaganie, aby wnioskodawca spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009 r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (por. wyrok SN z dnia 4.12.2013r., II UK 159/13, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2 kwietnia 2014 r. III AUa 2302/13).

Odnosząc powyższe do okoliczności niniejszej sprawy Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżona decyzja odpowiada prawu bowiem wskazywane przez odwołującego okresy (od 03.10.1978 r. do 26.04.1980 r., od 06.08.1982 r. do 30.06.1987 r., jako

ślusarz zmianowy wydział roszarni) ; od 04.06.1988 r. do 31.12.2008 r. jako palacz - konserwator rozdzielni i sieci elektrocieplnych oraz palacz kotłów przemysłowych ;

01.01.2009 r. do 31.05.2013 r. – nie są pracami w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych .

W konsekwencji ubezpieczony nie legitymuje się jakimkolwiek okresem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych, co przesądza o oddaleniu odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W apelacji od tego wyroku wywiedzionej odwołujący zaskarżył go w całości i zarzucił:

1. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 49 ustawy z dnia

17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego niezastosowanie pomimo, iż ubezpieczony spełnia wszelkie wskazane w nim warunki do przyznania wnioskowanej na podstawie w/w ustawy emerytury,

2. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 3 ust. 1 i 3 oraz art. 4 pkt. 2 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich niezastosowanie pomimo, iż zawarta w aktach dokumentacja odnośnie zatrudnienia ubezpieczonego oraz zeznania świadków jednoznacznie potwierdzały fakt wykonywania przez niego pracy w warunkach szczególnych w okresach:

a. od 03.10.1978 r. do 26.04.1980 r., od 06.08.1982 r. do 30.06.1987 r., jako (ślusarz zmianowy wydział roszarni) tj. prace wymienione w załączniku (zarządzenia resortowego) stanowiącym wykaz prac w szczególnych warunkach;

b. od 04.06.1988 r. do 31.12.2008 r. jako palacz - konserwator rozdzielni i sieci elektrocieplnych oraz palacz kotłów przemysłowych zgodnie z wykazem A Dział II stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r., a sam fakt braku określenia przez pracodawcę charakteru wykonywanej pracy zgodnie z w/w wykazem nie może rodzić ujemnych konsekwencji prawnych dla odwołującego jako pracownika,

c. 01.01.2009 r. do 31.05.2013 r. jako palacz-konserwator, a podnoszony przez organ wydający skarżoną decyzję brak zgłoszenia przez pracodawcę w ZUS faktu zatrudnienia w warunkach szczególnych nie może skutkować dla odwołującego jako pracownika ujemnymi konsekwencjami prawnymi.

3. Obrazę przepisów prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak uwzględnienia treści dokumentów będących przedmiotem postępowania oraz zeznań świadków, które to dowody jednoznacznie przemawiają, za tym aby uznać iż świadczona przez odwołującego praca w/w okresach była uznana za pracę w szczególnych warunkach w myśl definicji art. 3 ust. 1 i 3 powoływanej ustawy.

Wskazując na powyższe apelacja wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie decyzji (...) Oddział w O. z dnia 8.12.2020 r. znak (...) i orzeczenie co do istoty sprawy oraz zasądzenia kosztów procesu, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Olsztynie do ponownego rozpoznania.

Organ rentowy wnosił o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego na jego rzecz od odwołującego się (k.62).

Sąd Apelacyjny zważył co następuje

Apelacja podlegała oddaleniu.

Wbrew podniesionym w apelacji zarzutom Sąd Okręgowy poczynił w sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne i zastosował do nich właściwe przepisy prawa materialnego. Jak się zdaje konstrukcja apelacji opiera się na mylnym rozumieniu zasad nabywania prawa do emerytury pomostowej, co Sąd Okręgowy w swoim uzasadnieniu starał się w przystępny sposób wyjaśnić. Porządkując nieco - zadaniem Sądu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy odwołujący się spełnia warunki niezbędne do nabycia prawa do emerytury pomostowej, o których mowa w ustawie z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (tekst. jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 1924). Te warunki określają zasadniczo opisane zostały zasadniczo w art. 4 i art. 49 ustawy. Zgodnie z treścią art. 4 tej ustawy, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.; 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat; 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn; 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270), wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn; 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS; 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych; 7) nastąpiło rozwiązanie z nim stosunku pracy.

Z kolei w myśl art. 49 ww. ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która: 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12; 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Zastrzec jednak zdecydowanie należy, że zakres prac uznawanych za pracę w szczególnych warunkach (lub szczególnym charakterze) wymienionych w ustawie o emeryturach pomostowych nie jest tożsamy z zakresem takich prac, na które wskazuje ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. o wieku emerytalnym pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wspomniana wyżej ustawa z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych dokonała bowiem znacznego, jakościowego ograniczenia prac uznawanych za wykonywane w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, u podstaw czego leżało założenie, że postęp techniczny i cywilizacyjny spowodował, że wiele prac, który wykonywanie było uprzednio traktowane jako mające szczególnie niekorzystany wpływ na zdrowie pracowników – już takimi nie są, w związku z czym brak podstaw do dalszego uprzywilejowania pracowników wykonujących te prace. Wyraźnym zatem celem ustawy było ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionej koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach na wcześniejsze przejście na emeryturę powinny zostać zaspokojone (por. w tym zakresie wyroki

Sądu Najwyższego: z dnia 4 grudnia 2013r. , II UK 159/13 ; z dnia 13 marca 2012 r., II UK 164/11, OSNP 2013, nr 5-6, poz. 62 i z dnia 4 września 2012 r., I UK 164/12, LEX nr 1284720, uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 marca 2010 r., K 17/09, OTK-A 2010, nr 3, poz. 21 oraz uzasadnienie projektu ustawy, Sejm RP VI kadencji, nr druku 1070).

Podobnie jak w przypadku emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach tak i w przypadku emerytur pomostowych katalog prac kwalifikowanych jako prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest zamknięty (enumeratywnie ujęty) w załącznikach Nr 1 (praca w szczególnych warunkach) i Nr 2 (prace w szczególnym charakterze). Oznacza to, że tylko prace ujęte w tych załącznikach mogą być kwalifikowane jako prace wykonywane w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14.05.2014r. UK 460/13 OSNP 2015/4/55; z dnia 13. (...), II UK 164/11, OSNP 2013 nr 5-6, poz. 62.; z dnia 24.01.2014r. III UK 33/13 OSNP 2015/4/).

Godzi się też przypomnieć, że prawo do emerytury pomostowej podobnie jak prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach są regulacjami wyjątkowymi, uprzywilejającymi określone grupy pracowników, a jak wiadomo przepisy wprowadzające wyjątek od ogólnych zasad nabywania prawa do emerytury nie powinny być wykładane w sposób rozszerzający. W prawie ubezpieczeń społecznych zresztą z zasady przepisy powinny być wykładane w sposób ścisły z wyraźną dominacją wykładni literalnej. Nie powinno się więc stosować do nich zasadniczo wykładni celowościowej, funkcjonalnej lub aksjologicznej w opozycji do wykładni językowej, jeżeli ta ostatnia prowadzi do jednoznacznych rezultatów interpretacyjnych, a zatem nie można ich poddawać ani wykładni rozszerzającej, ani zwązającej, modyfikującej (por. w tym zakresie wyroki Sadu Najwyższego z : z dnia 8 stycznia 1993 r., III ARN 84/92, OSNC 1993 Nr 10, poz. 183; z dnia 8 maja 1998 r., I CKN 664/97, OSNC 1999 Nr 1, poz. 7; z dnia 25 kwietnia 2003 r., III CZP 8/03, OSNC 2004 Nr 1, poz. 1; z dnia 16 sierpnia 2005 r., I UK 378/04, OSNP 2006 nr 13-14, poz. 218; z dnia 23 października 2006 r., wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 9 listopada 1999 r., II UKN 187/99, OSNAPiUS 2001 Nr 4, poz. 121; wyrok z 16 sierpnia 2005 r., I UK 378/04, OSNP 2006 nr 13-14, poz. 218 i z dnia 25 czerwca 2008 r., II UK 315/07, LEX nr 496396 , I UK 128/06, OSNP 2007 nr 23-24, poz. 359; z dnia 29 stycznia 2008 r., I UK 239/07, OSNP 2009 nr 7-8, poz. 103; z dnia 4 marca 2008 r., II UK 129/07, OSNP 2009 nr 11-12, poz. 155; z dnia 19 maja 2009 r., III UK 6/09, LEX nr 509028; z dnia 25 października 2016 r., I UK 386/15, LEX nr 2169474).

W świetle prawidłowych ustaleń Sądu Okręgowego, odwołujący się po dniu 31.12.2008 r. nie pracował w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów ustawy pomostowej, co wyklucza możliwość nabycia przez niego prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy. Podniesiony w apelacji ponownie okres pracy 01.01.2009 r. do 31.05.2013 r. jako palacz-konserwator nie może być uznany za okres pracy w szczególnych warunkach czy w szczególnym charakterze i to nie dlatego, że odwołujący się nie został zgłoszony przez pracodawcę do ubezpieczenia jako osoba wykonująca pracę w szczególnych warunkach, lecz dlatego, że okres ten materialnie nie jest okresem takiej pracy tzn. praca na takim stanowisku nie została wymieniona ani w załączniku Nr 1 ani Nr 2 do ustawy pomostowej, a jak wcześniej wskazano katalog ten jest zamknięty. Ustawa ta jak co też już wspomniano wcześniej ograniczyła katalog prac zaliczonych do prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, i w zakresie obsługi pieców, w załączniku Nr 1 w pozycji 6 wymieniono jedynie prace przy obsłudze wielkich pieców, pieców stalowniczych lub odlewniczych. Nie ulega wątpliwości, że odwołujący przy obsłudze takich pieców po 2008 r. nie pracował, pomijając już fakt, że taka praca musiałaby być wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy, a stanowisko palacza odwołujący łączył ze stanowiskiem konserwatora. Brak wykazania okresu pracy w szczególnych warunkach po dniu 31.12.2008 r. powoduje, iż nie jest możliwe nabycie prawa do emerytury przez odwołującego na podstawie art. 4 ustawy. Nabycie zaś na podstawie na podstawie art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych dotyczy ubezpieczonych, którzy nie kontynuują pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów. Osoba taka może nabyć prawo do przedmiotowego świadczenia ale jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów jako prace w warunkach szczególnych (art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 tej ustawy). Brak zatem podstaw prawnych do przyznania - z mocy art. 49 ustawy - emerytury pomostowej ubezpieczonemu,

którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze nie jest okresem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2015r. III UK 73/14 ; z dnia 13 marca 2012 r., II UK 164/11, OSNP 2013 nr 5 – 6, poz. 62; z dnia 4 września 2012 r., I UK 164/12, OSNP 2013). W tym przypadku rentowy w odniesieniu do art. 49 ustawy nie uznał odwołującemu żadnego okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach przed dniem 31.12.2008 r., który mieściłby się teraz w katalogu załącznika Nr 1 lub 2 do ustawy pomostowej, a 15 lat takiej pracy było koniecznym warunkiem nabycia prawa emerytury pomostowej. Zauważyć trzeba, że stanowisko ślusarza nie było objęte nawet poprzednio obowiązującym Wykazem A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. w tym zakresie wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 27 stycznia 2012 r., II UK 103/11, LEX nr 1130388; z dnia 4 marca 2014 r., III UK 74/13, LEX nr 1620565; z dnia 20 listopada 2014 r., I UK 127/14, LEX nr 1552141; z dnia 18 lutego 2015 r., I UK 242/14, LEX nr 1806476; z dnia 21 lipca 2016 r., I UK 278/15, niepublikowany oraz wyrok SN 24 stycznia 2017 r. I UK 34/16).

Reasumując rozważania, Sąd Okręgowy nie dopuścił się w sprawie naruszenia ani prawa procesowego ani materialnego i prawidłowo przyjął, że odwołujący nie spełnia przesłanek nabycia prawa do emerytury pomostowej ani z art. 4 ani z art. 49 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

W tym stanie rzeczy apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art. 102 k.p.c. uwzględniając okoliczność, że odwołujący nie nabył prawa do dochodzonego świadczenia oraz jego sytuację majątkową wynikającą z aktu sprawy, wskazującą w szczególności na to, że ostatnimi latami pozostawał on osobą bezrobotną (k. 20 a.r.).